

Skaber elite bredde? Eller gør elite blind?

Det skal være så sundt med lidt fodbold
for store såvel som for små
Men måske kunne sporten forbedres
Forbedringen skulle bestå
i, at 50.000 spiller
og 22 ser på.

(Piet Hein)

Idrættens største udfordringer: Faciliteter, forening og forretning
Vejen Idrætscenter 25.- 26. Maj 2011
Rasmus K. Storm

Oplæggets udgangspunkt

- Argumentet om elite- og breddeidrættens sammenhæng har præget den idrætspolitiske debat herhjemme og internationalt i et omfang, der kræver, at argumentets holdbarhed og konsekvenser må afprøves nærmere.

- Konklusionen er, at hvis centrale aktører bliver ved med at gentage myten i det uendelige, er der stor fare for, at den etablerede foreningsidræt bliver taberen.

Oplæggets indhold

1

Medaljer og deltagelse

2

Events og deltagelse

3

Hvad så fremover?

Elite og breddedeltagelse

Betænkningen om Idrætten og Fritidslivet fra 1974: I perioden 1947-1972 var der *”ikke nogen sammenhæng mellem eliteidrætspræstationernes reklameeffekt og medlemstilgang i de år, hvor Danmark havde haft verdensmestre, olympiske guldvindere eller lignende internationale placeringer inden for de pågældende idrætsgrene”* (Ministeriet for Kulturelle Anliggender, 1974, p. 79)

Elite og breddedeltagelse

Betænkningen om Eliteidræt i Danmark (Kulturministeriets eliteidrætsudvalg, 1983): Der er er *ikke noget entydigt billede* at spore idet *"de få steder, hvor der synes at være en positiv sammenhæng mellem eliteidrætspræstationen og tilgang, opvejes af en række tilfælde, hvor den omvendte sammenhæng umiddelbart synes at være tilstede"* (Kulturministeriets eliteidrætsudvalg, 1983, p. 43).

Medaljer og breddedeltagelse

Lidt hurtige danske iagttagelser:

- Det, der vokser er primært motionsidrætter **uden** sportslig overbygning
Generelt er medlemstallene faldet i idrætsgrene med nye danskere ind i fitnesscentre i de seneste tre år?
- Er der **netop** succes i håndbold, bordtennis, orientering, sejlsport, roning, tennis, badminton
- Hvorfor er der stort **netop** blandt teenagere i de år, specialiseringen sker?
- Den store **vækst** i foreningslivet er sket **blandt de ældre**, der normalt ikke antages at være videre påvirket af elitesportssucces

Foto: Karl Norling

Kommerciel breddeidræt er i vækst

Nr.	Forbund	Medlemmer	Antal klubber
1	Kommerciel Fitness	500.000	427 (centre)
2	Dansk Boldspil-Union	321.222	1.612
3	Dansk Golf Union	150.209	180
4	Dansk Svømmeunion	125.956	212
5	Dansk Håndbold Forbund	117.837	883
6	Danmarks Gymnastik Forbund	112.504	292
7	Danmarks Badminton Forbund	96.870	534
8	Dansk Ride Forbund	74.985	531
9	Dansk Arbejder Idrætsforbund	70.491	696
10	Endomondo	61.814 (danske brugere)	1
11	Dansk Tennis Forbund	61.520	250

Medaljer og breddedeltagelse

*“Based on the available information there **is no evidence** that physical activity participation rates have increased during the past two decades. Indeed, there are data suggesting that most Australians **are getting fatter** and that children, in particular, are becoming **less fit**. All of this has happened during the time that Australia has enjoyed an enormous and unparalleled rise in international sporting success.”*
(Hogan & Norton, 2000, p. 216)

Medaljer og breddedeltagelse

Nogle undersøgelser peger også på en **fremmedgørelses** effekt. Desuden kan **for stort elitefokus** medvirke til at udøverne **mister lysten**.

“First, self-determined motivation is a key variable to consider when attempting to predict sport dropout. (...)

*(...) A key element may be to encourage coaches to foster task involving climates in order to help participants focus on mastery dimensions of the activity **and not** on the extrinsic (*i.e. winning at all costs*) dimensions. Sarrazin et al (2002: 414)*

Medaljer og breddedeltagelse

USA, der topper det internationale medaljekapløb, har stigende problemer med fedme og inaktivitet

*Kun **hver tredje** amerikaner er fysisk aktiv, mens hver tredje er **fed**.*

Stigning i børne- og ungdomsfedme fra midten af halvfjerdserne til midten af 2000-tallet :

- 2 til 5-årige: fra 5,0 til 12,4 procent
- 6 til 11-årige: fra 6,5 til 17,0 procent
- 12 til 19-årige: fra 5,0 til 17,6 procent

Medaljer og breddedeltagelse

”(...) the more fundamental **problem** has to do **with the emphasis on excellence**, particularly within the schools. Children (especially adolescents) must compete to “make the team”, and **more are excluded than are included**. Thus, the very values of the American sports system are inconsistent with its use as a public health tool”.

Matthew T. Bowers, Laurence Chalip & B. Christine Green (2011) s. 180

- Der er stort pres for tidlig specialisering i en bestemt sport
- En kultur, hvor præstation og professionalisering er i højsædet, der fjerner glæden og legen ved sport
- Voksne karriereværdier dominerer, og det slår ud i paceri og andre dårligheder, der ekskluderer flere end der inkluderes

Events og deltagelse

*“Most of the evidence suggests that major sporting events have **no inevitably positive impacts on levels of sports participation**. Further, many of the implicit assumptions about stimulating participation (sporting role models, ‘trickle down effects’, media coverage) are at best **simplistic** as single variable theories of behavioral change. While events such as the Olympic Games may have some role to play, **this is only as part** of a much more systematic and strategic developmental approach”. (Coalter, 2004, p. 105)*

Events, økonomi og deltagelse

Events og deltagelse

[Figures issued in December by Sport England](#), the governing body for community sports, indicated that participation at the 3x30 level had increased by 123.000 since 2007-8, when the one million baseline was established. But that number increased by only 8,000 in the last year. At the current rate, the goal of one million new participants would not be reached in 2012-13 as hoped but more than a decade later in 2023-24.

Meanwhile, in a country that is among the fattest in Europe, the number of couch potatoes apparently continues to grow. [Surveys by Sport England](#) indicate that the number of adults **doing zero** moderate sports activity **rose by nearly 300.000 from 2005, when London was awarded the Olympics, to the fall of 2010.**

Events, økonomi og deltagelse

Events og deltagelse

In 2007, the Culture, Media and Sport [Committee of the British House of Commons concluded](#) that “no host country has yet been able to demonstrate a direct benefit from the Olympic Games in the form of a lasting increase in participation.”

A study of the 2000 Sydney Games showed that while seven Olympic sports experienced a slight increase afterward in Australia, nine showed a decline.

After the 2002 Commonwealth Games, held in Manchester, England, “there appears to have been no recorded impact on sports participation levels” in the country’s northwest, [Fred Coalter, a professor of sports studies](#) at the University of Stirling in Scotland, wrote before London won the 2012 Olympic bid.

Medaljer og breddedeltagelse

Hvis aktivitetsniveauet er en funktion af noget, er det af et virvar af variable, hvorunder reklameeffekten kun er én.

Litteraturen tyder på, at den langt fra er den vigtigste.

Aktivitetsniveau = reklameeffekt + faciliteter + forældre + venner + ledere + foreningstilbuddets kvalitet + kønsforskelle + forskelle mellem i forvejen aktive og inaktive + afstand til aktiviteten + pris + x + y + (.....)

Danish Institute for Sports Studies

**IDRÆTTENS
ANALYSEINSTITUT**

SYDDANSK UNIVERSITET

Senioranalytiker Rasmus K. Storm | e: rasmus.storm@idan.dk

Hvad så fremad?

Hvis vi vil have **flere fysisk aktive** – skal vi indkredse og præcisere faktorerne og deres samspil. Kun af den vej kan elitesatsninger spille en rolle.

Hvis vi vil have **flere medaljer** skal vi satse eksplicit på elite, men lade være med argumentere, at bredden også får noget eksplicit ud af en elite satsning (uden alt det andet).

Hvis vi bliver ved med at gentage **flosklen** om eliten og breddens sammenhæng, vil foreningslivet stille og roligt **miste** flere og flere af sine medlemmer til det kommercielle breddemarked.

Mange tak for opmærksomheden!

Rasmus K. Storm

Senioranalytiker, Ph.d.-stipendiat

E-mail: rasmus.storm@idan.dk

Telefon: +45 32 66 10 34 / +45 29 21 09 74

Web:

<http://www.idan.dk/OmIdan/Medarbejdere/Medarbejdere/RasmusKStorm/cvrasmus.aspx>